

RUŠILCI ANGLIJI— OPORIŠČA AMERIKI

Predsed. Roosevelt je kongresu sporočil glede izmenjave

Predsednik Roosevelt je večeraj obvestil kongres, da je bil med Združenimi državami in Anglijo dosežen sporazum, po katerem bodo Združene države vzele v najem angleške posesti v severnem in južnem Atlantiku, Angliji pa bodo izročile 50 zastarelih rušilecev.

Združene države bodo dobile mornariške in letalske postojanke na Novi Fundlandiji, Bermudi, Bahamskih otokih, Jamaiki, St. Luciji, Trinidadu, Antigui in na Guiani.

"Pravica do posesti na Novi Fundlandiji in Bermudi so darovi, velikodušno dani in z veseljem sprejeti," pravi predsednik v svoji poslanici na kongres. "Druge omenjene postojanke pa so bile pridobljene v zameno za naših 50 zastarelih rušilecev."

"To ni v nobenem nasprotju z našim mirnim stališčem, še manj pa je ogrožanje kake druge države. Je epohalen in dalekosežen čin pripravljenosti za kontinentalno obrambo v očigled velike nevarnosti."

Te varnostne postojanke so neobhodno potrebne za obrambo Panamskega kanala, Osrednje Amerike, severnega dela Južne Amerike, Antilskih otokov, Mehike, Kanade in našega vzhodnega obrežja. V skladu s tem se poslužil priložnosti ter sem jih pridobil."

Predsednik je svoji poslanici priložil tudi pismo angleške veleposlanika lorda Lotheriana, ki pravi, da Anglija omenjene postojanke na svojih posestih daje Združenim državam v najem za 99 let, ne da bi bilo treba plačati kake najemnine, razen odškodnine, ki jo bo treba plačati nekaterim lastnikom, katerim bo vzeta zemlja za mornariško ali letalsko postojanko.

Dalje pravi veleposlanik, da bo meje dovoljenih postojank določila skupna komisija in Anglija je takoj pripravljena v komisijo imenovati svoje zastopnike.

Ameriško obrežje bo zavarovano proti vzhodu

Nek uradnik državnega departmента je poudarjal veliko važnost sporazuma z Anglijo ter rekel, da bodo Združene države zgradile 4500 milj dolg železen zid, ki bo varoval Ameriko najmanj 100 let. Da pa bo to doseženo, morajo vse druge pogodbe glede varnosti dežele stopiti v ozadje.

Predsednik Roosevelt je na vlaku, ki ga pelje iz Hyde Parka v Washington, objavil izjavo, v kateri pravi, da je sklenil sporazum z Anglijo v na-

J. Lewis in W. Green o obvezni vojaški službi

Obezní vojaški službi nasprotujeta, priporočata pa primerno oboroženje Združenih držav. — Predsednik CIO zahteva močnejše zastopstvo delavstva v vladi.

John L. Lewis in William Green, predsednika CIO in Ameriške delavske federacije, sta na delavski praznik ostro kritizirala uvedbo obvezne vojaške službe.

Lewis je zahteval, naj bo delavstvo v vladi močnejše zastopano, tako naprimer kot je v Angliji, dočim Green želi, da bo vlada nekoliko podrobneje pojasnila svoje namene glede programa oborožitve. Oba sta v imenu delavstva obljubila podpirati ta program, in da sta pri tem precej udarila po "vojnih milijonarjih", je umevno samo po sebi.

Lewis je rekel, da se je začela po Ameriki širiti nesramna laž, da so ameriški delavci, istotako kot so bili njihovi francoski tovariši, krivi, da obrambni program tako ne napreduje kot bi bil moral napredovati. To laž širijo baje ljudje, ki zavzemajo v tej deželi zelo odlična mesta. Njim ni povelj, ker je delavstvo soudeleženo pri programu oboroževanja, kajti to je v nasprotju z njihovimi prizadevanji, da bi izrabljali narodno obrambo v svoj lasten dobiček.

Lewis je zatrdil, da francosko delavstvo nikakor ni bilo krivo, ker Francija ni bila primerno oborožena. Propada

menu, da zapre prednja vrata Amerike proti vsakemu sovražniku, ki bi prišel od vzhoda. Rekel je tudi, da je ta sporazum glede rušilecev in mornariških oporišč mnogo večje važnosti za Združene države, kot pa nakup Louisiane. Namignil je tudi, da bo mogoče skleniti še več sličnih sporazumov.

Anglija ne bo potopila bojnih ladij

Predno je predsednik Roosevelt sklenil sporazum glede rušilecev in mornariških oporišč, se je angleška vlada zavezala, da pod nobenim pogojem ne preda ali pa potopi svojih bojnih ladij, temveč jih bo v slučaju, da bo nemška armada zasedla angleške otoke, poslala ladje v Ameriko, kjer bodo nadaljevale vojno proti Nemčiji.

francoske republike so krive francoske minančne sile in municijski baroni. Tudi v Veliki Britaniji so se nekateri industrijski branili razširiti produkcijo, ker bi bilo to neugodno za njihove dobičke.

V Združenih državah je rekel Lewis, — skušajo velefinancieri in municijski baroni ubrati isto pot. Njihovi agenti so v odgovornih vladnih uradih, narod jim pa ne more gledati na prste. Mnogo ameriških tvorničarjev je zavrnilo vladne kontrakte iz enostavnega razloga, ker se jim je obetal premajhen dobiček.

Ameriški delavci zahtevajo večje predstavništvo v delavski vladi. Zaenkrat je razmerje naslednje: En delavski zastopnik in sto milijonarjev.

Lewis je ponovno poudaril svoj odpor proti obvezni vojaški službi. Za ustvarjenje zadostne armade je priporočal sistem prostovoljcev.

Če bomo v mirnem času uvedli obvezno vojaško službo, — je vzkliknil, — bo kmalu odzvonilo našim državljan-skim svobodom.

Slednjic je Lewis zahteval zaposlitev vseh nezaposlenih in obratovanje vseh strojev, kar jih ima dežela na razpolago. Če bi se to zgodilo, bi se letni narodni dohodek povečal za 25 tisoč milijonov dolarjev.

William Green je govoril v Denver, Colo., in njegov govor je bil broadcastan po vsej deželi.

Predlagal je kratkoročno prostovoljno rekrutacijo in višjo plačo za prostovoljce. Obvezna vojaška služba naj bi bila vpisov le v slučaju, če bi se vse druge metode izjavile. Mi pravimo naši vladi: — Mi o vsem tem ničesar ne vemo. Mi nismo nikakšni obstrukcionisti. Mi smo patriotični Amerikanci. Povejte nam dejstva in nam javno dokažite, čemu je obvezna vojaška služba potrebna.

Svoji kritiki obvezne vojaške službe je predsednik Ameriške delavske federacije priključil poziv za čimvečjo pomoč Veliki Britaniji.

— Angliji je treba dati vse

20 TISOČ MOTORJEV ZA LETALA

Vojni departmet je naznanil, da je naročil pri Wright Aeronautical Corporation 20 tisoč motorjev za letala. To je največje naročilo, kar jih je doslej dobila Wrightova korporacija.

Istotako je vojni departmet naročil pri United Aircraft Company 17 tisoč Prattovih in Whitneyevih motorjev. Za izvršitev naročila bo sta imeli tovarni dve leti časa. Motorji, ki jih bo izdelala Wrightova korporacija, bodo veljali do dvesto milijonov dolarjev, motorji United Aircraft pa stošestdeset milijonov dolarjev.

Curtiss Wright korporacija bo izdelala 17 tisoč propelerjev.

Kongres sicer še ni dovolil vse svote, ki je potrebna za izvršitev narodno - obrambnega programa, upajo pa, da se bo zgodilo to tekom tekočega meseca. V tem mesecu bo tudi postavno določeno, koliko smejo zaslužiti industrijski pri vladnih naročilih.

Vojni departmet bo poleg tega naročil pri raznih tvrdkah za 7 milijonov 900 tisoč dolarjev šotorov, postelj in posteljnega perila.

na razpolago, — je rekel, — izvenšši naše vojaštvo. Delavska federacija se predobro zaveda, da so v takem času spori nesmiselni in nevarni. Delavstvo bo prevzelo vse naloge, ki mu jih nalaga narodno obrambni program.

Green je ponovil svojo prejšnjo obdolžitev, da imajo v CIO komunistični elementi svojo moč in vpliv.

Če pomagamo Veliki Britaniji, — je poudaril, — jačimo istočasno tudi našo narodno obrambo. Ako bo Anglija premagana, bodo prihodnji cilj evropskih diktatorjev Združene države ter republike Centralne in Južne Amerike. Mogoče smo že na pragu vojne. Ta vojna uthne biti gospodarskega značaja, toda zagotovim vam, da bo ljuta in zvezana z velikimi stroški.

Burke-Wadsworthovo predlogo glede obvezne vojaške službe so po Greenovem zatrdilu sestavili možje, ki nimajo popolnega zaupanja v organizirano delavstvo. Vlada je ni sestavila, pač pa ljudje, ki so se vedno borili proti vladi. Predloga se od dne do dne tako strahovito spreminja, da javnost tem izpremenbam sploh slediti ne more. Predlogi nič bolj ne zaupamo kot zaupamo ljudem, ki so jo sestavili.

Naposled je Green zahteval, naj bo pri izvedbi narodnega obrambnega programa prevedano vsako dobičkarstvo in izrabljanje.

Delavske Vesti

Poziv delavskih voditeljev

Voditelji ameriškega delavskega gibanja, pod vodstvom CIO predsednika Johna Lewisa, George-a Meanyja, tajnika Ameriške delavske federacije, in Davida Dubinskega, načelnika International Ladies Garment Workers unije, so pozvali na Delavski praznik ameriško delavstvo, naj pomaga ohraniti demokracijo v Združenih državah.

Meany je rekel med drugim: — Izkušnja nas je naučila, da je sloga zelo zaželjiva. Naša sveta dolžnost je, ponesti blagovest strokovnega unionizma med tiste milijone delavcev, ki so še vedno na dnu in v blatu. Ameriška delavska gibanja mora postati še večja sila kakor je danes, da bo naš narod potom prosperitete delavskega razreda postal še večji.

John L. Lewis je svetoval, naj ameriško delavstvo ustvari tako demokracijo, da je ne bo mogla zavajevati nobena tuja filozofija in noben tuj narod. Nekaterim ameriškim industrijalcem je očital, da v pohlepu po večjih dobičkih zadržujejo obrambni program. Produktivne sile dežele so tako velike, da prav lahko obremenimo naše gospodarstvo z narodno obrambo, ne da bi bilo prebivalstvo pri tem kaj prizadeto.

Približali so se časi, — je izjavil Dubinski, — ko morajo vse demokratske in svobodno ljubeče sile v naši deželi do skrajnosti prispevati k ohranjenju jansčin človečanske svobode.

Nekateri delavski voditelji so tudi javno zahtevali poenotenje ameriškega delavskega gibanja, ali z drugimi besedami rečeno, sloga med CIO in Ameriško delavsko federacijo.

Upravičena stavka

Pri Leviton Manufacturing Company v Brooklyn, N. Y., je zastavkalo 1700 uslužbencev. Stavko je proglasil local 3 International Brotherhood of Electrical Workers, AFL. Unija zatrjuje, da zaslužijo poročeni moški komaj po petnajst dolarjev na teden, dekleta pa samo od deset do dvanaest dolarjev.

Kompanija pravi, da ne more več plačati.

Konec stavke v Harlanu

Iz Harlana v državi Kentucky poročajo, da se je vrnilo na delo kakšnih 1200 članov United Mine Workers, ki so pred nekaj dnevi zastavkali. Zaposleni so v petih majnah, ki so last Harlan-Wallins Coal Corporation.

Vodstvo unije je izjavilo, da je stavka neupravičena.

UAW unija toži Forda

United Auto Workers unija (CIO) v Detroitu je vložila pri Delavskem uradu (National Labor Relations Board) tožbo proti Ford Motor Company, ki je zavajala trdnjava "open shopa" v avtni industriji.

Očita ji, da je 20. avgusta po krivici odpustila 20 mehanikov (pattern makers) ter s tem prekršila Wagnerjevo postavbo.

R. J. Thomas, predsednik unije avtnih delavcev, pravi, da so bili mehaniki zato odpuščeni, ker so se pridružili uniji.

— To je dokaz, — je rekel Thomas, — kako Fordova družba strahuje delavce. Vsi omenjeni imajo starostno pravico, kajti nekateri med njimi so delali za Forda nad dvajset let. Fordova družba se izgovarja, da nima zanje dela, kar pa nikakor ni res. Od dela so morali vstati in zapustiti tovarno.

Dne 12. avgusta se je udeležilo unijske seje 40 Fordovih delavcev. 37 jih je bilo odpuščenih. Pritožba unije se tiče samo dvajsetih.

Steklarji za Roosevelta

Izvršilni odbor Glass, Ceramic and Silica Sand Workers unije je odobrila resolucijo, ki priporoča ponovno izvolitev predsednika Roosevelta.

Izvršilni odbor je zboroval v Columbus, Ohio. Unija ima 22 tisoč 500 članov.

100 delavcev izgubilo delo pri WPA

Brehon S. Somervell, newyorški administrater WPA, je izjavil, da je izgubilo pri W. P. A. nadaljnjih 100 delavcev delo. Odpuščeni so bili, ker so se pri volitvah leta 1936 registrirali kot komunisti.

S tem je naraslo število odpuščenih delavcev zaradi pripadnosti komunistični stranki na 108. Čistka se je začela, ko je kongres odredil, da ne sme biti WPA zaposlen nihče, ki pripada komunistični stranki ali nemškemu "bundu".

Somervell je rekel, da ne bo nikomur pomagal izgovor: — Prej sem bil član komunistične stranke, zdaj pa nisem več.

Burna seja

Na seji stavkajočih soboslikarjev v New Yorku je prišlo do precej burnih prizorov. Isadore Sponder je vstal in skušal nekaj ugovarjati predsedniku Irvinu Sdmurmanu. Predsednik ga je parkrat pozval, naj sede, ker pa tega ni hotel storiti, se je več delegatov vrglo nanj. Posledica tega je bila, da so morali Sponderja odvesti v Bellevue bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili, da ima zlomljeno roko.

Ekspresmani bodo zastavkali

30 tise uslužbencev Railway Express Agency, Inc., ki so člani bratovščine železniških in parobrodskih klerkov, je nezadovoljnih s svojim položajem. Po postavi pa ne morejo takoj zastavkati, pač pa šele po šestdesetih dneh. V tem času posebna nepristranska komisija preiskuje upravičenost njihovih pritožb.

Te dni poteče šestdesetdnevni termin, nakar se bo odločilo, če bodo stavkali ali ne.

Bivši kaznenec unijski uradnik

Newyorška unija soboslikarjev, ki pripada Delavski federaciji, je pozvala Williama Greena, naj izžene iz odbora Jacoba Wellenerja, ki je bil leta 1937 več mesecev zaprt zaradi izsiljevanja, meseca junija je bil pa zopet izvoljen v urad unije.

Vojna poročila

Ljuti zračni boji

Nemci so trikrat poslali po več sto aeroplanov nad London, pa vsakikrat so bili odbiti. V največji zračni bitki sedanje vojne so se nad nekim mestom ob jugovzhodnem obrežju aeroplani borili 75 minut in goreči aeroplani so padali na obsežno pokrajino. Zračno ministrstvo naznanja, da je bilo izstreljenih 23 nemških aeroplanov in 15 angleških uničenih.

Angleški aeroplani nad Nemčijo

Angleški aeroplani so večeraj bombardirali več nemških industrijskih središč, francosko obrežje in tovarne v Italiji. Nekaj aeroplanov je priletelo tudi nad Berlin, toda so jih protizračni topovi prepodili.

KAKO BO S KONŠKRIPCIO INDUSTRIJE?

Člani zborničnega vojaškega odbora so mnenja, da bo poslanska zbornica brez posebnih čir odobrila predlogo glede obvezne vojaške službe, toda predlog naj bi imela vlada pravico konškribirati privatno industrijo za obrambne svrhe, bo naletel na odločen odpor. Po mnenju nekaterih bo Burke Wadsworthova predloga sprejeta brez tega dodatka.

Demokratoma Brooksu iz Louisiane in Smithu iz Connecticuta je bila poverjena naloga, predlog glede konškrpcije industrije nekoliko omiliti. Najbrž bosta predlagala, naj bi imela vlada pravico pogodbeno prisiliti to ali ono tovarno k produkciji izdelkov, potrebnih za narodno obrambo. Če bi se tvorničar branil, bi bil podvržen denarni kazni \$50,000.

Narodnoobrambna komisija je na delavski praznik izjavila, da se povsem strinja s 40 urnim delavnikom po tovarnah ter poldrugo plačo za overtime. Tvorničarje je opozorila, naj posvete pozornost zdravstvenemu stanju delavcev, ter naj se pri najemanju novih delavcev ne ozirajo na njihovo starost, plemo ali veroizpoved. Poskrbeti morajo tudi za udobna delavska stanovanja.

Okupacija je za Francijo zelo draga

Francijo velja nemška okupacija treh petin dežele okoli \$2,500,000 na dan. Od sedaj je Francijo veljalo vzdrževanje nemške okupacijske armade \$150,000,000, ali celo leto bo račun nanesel \$925,000,000.

Proces proti Scalisu

Proces proti Geo. Scalisu, predsedniku unije hotelskih uslužbencev, se bliža koncu. Poleg drugih zločinov mu očitajo, da je poveril iz unijske blagajne nad 60 tisoč dolarjev.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation).
Frank Baker, President; J. Lupsha, Sec. — Place of business of the
corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET,
NEW YORK, N. Y.

47th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Sundays and holidays. —
Subscription Yearly \$6.—. Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—;
za četrt leta \$1.50. — Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.
Za inozemstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJ
IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

MUSSOLINI IN GRŠKA

Mussolini je pokoren služabnik Adolfa Hitlerja. Vse, kar stori, stori po njegovi volji in zapovedi. To prav posebno dokazuje nova politika, ki jo je uvedla Italija napram Grški. Hitler je sklenil Balkan po svoje "preurediti", in v to svrhu si je izbral Mussolinija za svojega pomagača.

Hitler ima na vrhvi Romunsko in Madžarsko, Mussoliniju je pa zaenkrat prepustil Grško. O usodi Grške in Turčije bosta skupno odločala, če jima ne bo kakšen neobičajen in neeluten dogodek prekril računov.

Na Balkanskem polotoku si je Italija zajamčila močno in važno oporišče. Na veliki petek leta 1939 je vdrla italijansko vojaštvo v Albanijo in deželo zavzelo. Albanski kralj Zogu je s svojo žlahto pobegnil v inozemstvo.

Albanija meji na Grško in na Jugoslavijo. Iz Albanije je mogoče fašistom operirati proti obema sosedoma.

Zdi se, da bo Grška prva na vrsti. Italijansko časopisje zavzema napram tej deželi čedalje bolj sovražno stališče. Italijanska časopisna kampanja proti Grški je na las slična kampanji, ki jo je bil svoječasno vodil nemški propagandni minister dr. Goebbels proti Avstriji, Čehoslovski, Poljski, Norveški in Holandski.

Vsakega nasprotnika so naciji najprej z besedami ogrdili ter mu našteali cel register pregreh in zločinov. Temu je sledil napad.

Grška je nekakšna Portugalska vzhodnega Sredozemlja. V neposredni bližini Portugalske je Gibraltar, v neposredni bližini Grške pa vodi pot iz Sredozemlja v osrčje Balkana.

Še danes tvori Grška — po značni poti — zvezo med Anglijo in drugimi balkanskimi državami.

Strateški položaj Grške je v dveh ozirih zelo važnega pomena. Grška namreč ni samo sredozemska, pač je pa tudi balkanska država.

Kot balkanska država je igrala v svetovni vojni važno vlogo. Iz Soluna so interverirali zavezniki iz južnem delu Evrope. Boji na solunski fronti so bili odločilnega pomena za zavezniško zmago na zapadnem bojišču.

Mussolini že dolgo časa upira svoje poželjive poglede v otok Krf in severni Epir, čigar središče je mesto Janina.

Če bi zavzel in utrdil zapadno obal Epira, bi s tem zelo zmanjšal vrednost Krf in Cefalonije, ki sta važni grški oziroma angleški pomorski oporišči. Da bi se poleg Epira rad tudi Krf polastil, je umevno samo po sebi.

Italijansko časopisje naglašja: — Dokler bo imela Grška Krf in druge Jonske otoke, bo Jadransko morje le na papirju "italijansko morje", ali kot mu pravijo Italijani, "mare nostrum".

Zavzetje Albanije je zelo olajšalo možnost napada na Grško. Iz južnega dela Albanije sta vodili že leta 1939 dve važni cesti proti Epiru. Po zavzetju Albanije so zgradili Italijani še celo vrsto drugih vojaških cest do grške meje. Poleg tega vodita iz Konice v jugovzhodnem delu Albanije nadaljnji dve cesti proti grški Macedoniji in ena proti Solunu.

Hitler je Mussoliniju natančno odkazal delokrog. Egipt in Grška sta za enkrat njegova najvažnejša cilja.

Romunska, ki je bila po svetovni vojni važna balkanska sila, bo kmalu okrnjena do svoje predvojne velikosti.

Besarabijo je morala vrniti Rusiji, v Dobrudži pa gospodarijo Bolgari. Polovico bogate Transilvanije je morala prepustiti Madžarski, katera bo v znatno povečani obliki služila in koristila Hitlerju.

Le o Jugoslaviji zaenkrat še vse molči. Mussolini na zahtevo več Dalmacije, in časopisje ne poroča več, da namera Hitler Slovenijo pobasati.

Neki angleški vojaški strokovnjak je nekaj zelo značilnega izjavil: — Prva svetovna vojna se je začela na Balkanu, druga svetovna vojna se bo pa na Balkanu končala.

Zaenkrat ne more nihče odgovoriti na vprašanje, kakšna usoda bo zadela Jugoslavijo pri reorganizaciji Evrope.

Preiskava krivde za vojno

Francoski najvišje sodišče v Riomu je pričela veliko preiskavo, da dožene, kdo je kriv, da je Francija napovedala Nemčiji vojno in kdo je kriv poraza francoske armade.

Po postavi, ki je bila uveljavljena 11. julija, 1938 je edino vlada odgovorna za splošno vodstvo vojne — strateško, diplomatsko in gospodarsko — najvišje poveljstvo pa je samo odgovorno za vojaške operacije. Kadar bo sodišče dovršilo cev,

preiskavo, bo proti posameznim krivcem sestavilo obtožnico in jo predložilo najvišjemu vojaškemu sodišču. Na prvem mestu za vojno odgovornih stoji general Maurice Gustave Gamelin, toda o njem ni ničesar več slišati. Mogoče je mrtav. Najbrž pa je živ, toda njegovo bivališče ni znano.

Pred sodišče bodo med drugimi tudi prišli Daladier, Reynaud, več ministrov in poslan-

Iz Jugoslavije

138.000 besed na lističu papirja.

Ženitovanje z dvema ženama.

Odvetniški uradnik Muhamed Godjo v Sarajevu je svoj prosti čas porabil, da bi dosegel ne- navadni rekord. Z izredno do- brimi očmi in spretno roko ter s presenetljivo požrtvovalno- stjo je na listek papirja v obli- ki 28x28 napisal 138.000 besed.

Na ta list papirja je mož v dveh tednih napisal odlok ban- ske oblasti v Zagrebu o novem volilnem redu in o ustanovitvi hrvatskega sabora ter še veliko odredb in časopisnih vesti, ki se nanašajo na ta dogodek. V srednjem veku so po samostan- nih menihi in nune pogo-to do- segle sijajne uspehe v drobni pisavi. Pogosto so napisali o- čenaš in vero na mal listič iz slonovine. Dandanes imajo lju- dije druge skrbi, naša doba pa ne pozna miru, ki je brez dvo- ma potreben za izvedbo te u- metnosti. Tembolj značilno je delo našega mladega moža. Pi- sava je tako majhna, da s pro- stimi očmi sploh ne vidimo črk, ampak vrsto črnih pik. Če pa pogledamo skozi povečeval- no steklo, se črne pike spreme- ne v lepe, lahko čitljive črke. Tudi med Slovenci so se pred leti poskušali v tako majhni pi- savi.

Županovi grehi.

V debeljački občini, ki je ena izmed najbogatejših v Banatu, so odkrili velike poverebe žu- panu Ferencu Totha. Več ko 40 let je bil Toth občinski od- bornik, županoval pa je 21. le- to. Njegove nerednosti je zdaj odkril tajnik Nenad Mirkov. Na njegovo prijavo so prišli v Debeljačko organi glavne kont- role iz Beograda, da pregleda- jo blagajno in knjige. Ugoto- vili so, da je bilo samo v pre- teklem letu poverjenih nič manj ko 239.000 din. Toth je vsa leta županovanja živel zelo potratno. Kako je skrbel za občino, kaže zlasti novo občins- ko poslopje, ki je bilo šele ne- davno zgrajeno pa se je cela stena na glavno ulico nagnila in je zidovje popokalo, nakar je ministrstvo za javna dela uvelo preiskavo. Poslopje bi bilo moralo stati največ 651 ti- soč din toda župan Toth je na- računal 739 tisoč din. Izvrše- ne so bile tudi velike zlorabe s podporo vojaškim obveznikom. Namesto siromašnih družin so podporo prejeli različni To- thovi prijatelji in je zatorej tu- di vojno ministrstvo uvelo proti njemu preiskavo. Te dni je bilo mogoče pregledati šele poslovanje v lanskem letu. Lahko si je misliti, za koliko je Toth oškodoval občino v vseh ostalih 20 letih svoje žu- panske časti. Verjetno pa mu bo vse grehe težko dokazati, ker je bil gotovo toliko previ- den, da je dokumente uničil.

Miladin Zdravković, kmet iz Velikega Orašja, je moral leta 1914 v vojsko. Prišel je v ru- sko ujetništvo in ko se je konč- no po dolgih letih vrnil domov, je našel svoj dom opustošen. Njegovi starši so med tem umr- li, njegova mlada žena Bogda- na pa je morala s svojo malo hčerko bežati pred sovražni- kom. Od takrat ni bilo o njej ničesar slišati in so jo oblasti pregasile za mrtvo. Čez več let se je Miladin poročil s hčer- ko uglednega posestnika v Ve- likem Orašju, Milico po ime- nu. Lahko si predstavljamo pre- snečenje Miladina, ko je videl pred seboj svojo prvo že- no Bogdano z že odraslo hčer- ko. Bogdana se je svoj čas s težavo prebila v Rusijo, kjer je dolga leta zaman iskala Miladina. Končno se ji je po- srečilo, da se je s svojo hčerko vrnila v domovino. Druga Mi- ladinova žena je bila vsa trda od strahu. Kmalu pa se je z možem vred veselila snidenja. Bogdano so namestili pri sode- du in po večdnevni pripravih se je vršilo novo slovesno ženi- tovanje. Milica, druga Miladi- nova žena, in njegova ter Bog- danina hčerka sta bili druž- ci. Vršile so se vse ženitovanj- ske ceremonije po fanrkajšjih navaadah, samo cerkvena poro- ka je seveda odpadla, ker pač drži še vedno prva poroka.

Začetek slovesnosti ob 1300 let- nici pokristjanjenja Hrvatov.
Splitski škof dr. Bonifacić je naslovil na vernike splitsko- makarske škofije okrožnico o proslavi 1300 letnice prvih zvez s sv. stolico in začetka pokrist- janjenja Hrvatov. Proslava bo trajala celo leto in se je začela 29. junija v Gornjem Muću, kjer je pokopan ban Branimir. V splitski škofiji bodo poleg praznika Petra in Pavla poseb- no slovesno proslavili tudi pra- znik Kristusa kralja. Dne 19. novembra bodo v Splitu pro- slavili tudi dan posvečenja ka- tedrale sv. Dujma. Kakor je znano, je splitska katedrala najstarejša lateranska katedrala, ker je tudi po 1640 letih, od- kar je bila zgrajena, še vedno spošobna za cerkvene obrede.

Družinske žaloigre

se vrše dn za dnem in kažejo o velikem razdvoju, ki ga po- vzročajo današnje razmere v marsikaterem zakonu. Iz Vin- kovcev poročajo, da je v vasi Martineh 28-letna lepa žena Terezija ubila svojega 37-let- nega moža Matija Hunjadija. Pred 12 leti je vzel Mate za že- no 16-letno Terezijo, ki je bila najlepše dekle v Refkoveih. Za- konska sreča pa je bila kratko- trajna. Že po treh letih je mož spoznal, da žena ljubimka z bo-

PESMARICA "Glasbene Matice"

Uredil dr. Josip Čerin

Stane samo \$2.—

To je najboljša zbirka slo- venških pesni za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. — Dobite jo v Knjižarni Slovenic Pub- lishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

trom. Zapustil jo je, toda že čez pol leta se je skesan vrnil k njej, ker je imel rad svo- jo 2-letno hčerko. Družnica se je preselila v Bršadin, kjer je živila tri leta v miru. Toda tudi tu je temperamentna Te- rezija začela ljubimkati z vaš- kimi mladeniči. Spet sta se za- konca selila v Martince. Ko je letos bil Mate na vojaški vežbi je Terezijina hiša zaslovela po lahkoživosti. Čim se je mož vrnil, je požgal vse ženinne stva- ri. Nedavni večer je nekoliko vinjen prišel pod ženinno okno. Tedaj pa je ona prihitela na plan, ga trikrat udarila s sekir- o po glavi in mu razbila loban- jo, da je obležal na mestu mr- tev. Nato se je sama prijavila orožnikom, ki pa so jo pustili na svobodi. Naposled je njen lastni brat iz Vinkovcev zahte- val, naj jo zapro.

V vasi Lištanih pri Livnu pa je ljubosumni kmet Marko Ri- mac zaklal spečo ženo Mando. Zadnje čase sta se pogostokrat prepirala. Po daljšem kregu je zvečer žena zapala. Zjutraj je Marko pristopil k njej in z nožem ji končal življenje. Na- to se je sam javil orožnikom.

Usodno klanje ovac in svinj.

V neki vasi pri Loznici je ne- davno divjal stekel pes, ki je ugriznil več kmetov. Poleg te- ga je ranil tudi celo vrsto ovac in svinj, ki so jih morali zakla- ti. V mnogih hišah so se ma- stili s tem mesom. Kako pa so se ljudje prestrašili, ko se je ugotovilo, da je bil pes stekel. Ne samo ugriznjem kmetom, tudi vsem, ki so jedli meso za-

ISCEM

svojega brata JOE PORLE, doma iz Kršin Vrha, št. 5, fa- ra Škocjan na Dolenjskem. Ako kdo ve zanj, ali pa če sam bere ta oglas, naj se zglesi na naslov: NEŽA PORLE, 149 N. Brockway, Youngstown, O. 9-3, 4, 5.

Peter Zgaga

Ko so se poleti razširile go- vorice, da bo v Ameriki naj- brž uvedena enoletna obvezna vojaška služba, so začeli mla- di fantje kar trumoma stopa- ti v zakonski jarem, nadajoa- se, da jim kot zakoncem ne bo treba obleči vojaške suknje.

Zaenkrat mladih zakoncev res ne bodo jemali. Marsikateri bo pa po mede- nih tednih najbrž vzdihnil: —

klanih živali, je grozila strašna smrt. Zdravstvene oblasti so takoj poslale zdravnike s seru- mom v ogroženo vas in upajo, da bodo inficirane mogli rešiti.

Konj odgriznil lice 7-letni deklici.

Nenavadna nesreča je zadela 7-letno Nado Kalisar iz Donje- ga Hruševca pri Sisku. Dekli- ca je prišla na travnik na ka- terem so se pasli konji. Pribli- žala se je konju in ga pogladila. Konj pa je zgrabil z zobmi de- klico za desno lice in ga ji je dobesedno odgriznil. Deklica je od bolečin zakričala in padla v travo. Pastirji so ji prihiteli na pomoč in jo takoj prepeljali v bolnišnico.

KARTE ZA OBLEKE NA NIZOZEMSKEM.

Na Nizozemskem so bile pod- vzete posebne mere v svrhu ra- cionalizacije tekstilnega blaga. Po nemškem vzgledu bo odslej možno kupiti tekstilije samo na posebne karte. Vsek si bo moral nabaviti posebno karto za pol leta, ki jo bodo v ta namen izdale oblasti. Oni, ki imajo dohodke in si lahko ku- pijo le enoeno in manj vzdrž- ljivo blago, bodo dobili poseb- ne dodatne karte. Prodaja ob- leke za otroke do treh let bo o- stala prosta. Da se bo lažje ugotovilo sedanje stanje zalog bo trgovina s tekstilnim bla- gom do 12. septembra zapra- Na ta dan pa že stopijo v ve- ljavo karte za obleke.

STANOVANJE V NAJEM—

Na razplago so stanovanja po 3 in 4 sobe. Kurjava, vroča vo- da, kopalnice, električna luč. Cena \$25 — \$36. — Superin- tendent, 403 W. 18th St., Ap. 6, New York City. 5x

Zdaj sem ga pa dobil koman- danta, ki se ga vse življenje ne bom znebil!

Prohibicija v Franciji! — so nedavno poročali časopisi. Stvar pa ne bo tako huda, kot se zdi na prvi pogled.

V Franciji bo namreč prepo- vedana le pijača, ki ima več kot šestnajst odstotkov alko- hola. S tem bodo skušale obla- sti preprečiti uživanje žganja.

Če bi bila v Ameriki uvede- na leta 1920 slična postava, bi prohibicija najbrž ne zahteva- la tako strašno dosti žrtv.

Ker pa ni bilo mogoče dobi- ti ne dobrega piva ne vina, so segli ljudje po sredstvih, ki dajo v majhnih množinah mo- gočen učinek.

Če je človek prisiljen krasti, bo pač skušal ukrasti tisto, kar se najlažje skrije in največ zaleže.

V ponedeljek je bil delavski praznik, ki se je završil brez bučnih parad.

Dela bo čedalje več. Že vsaj prihodnjih pet ali šest let. Vprašanje je pa, kaj bo poče- lo ameriško delavstvo, ko bo enkrat uspešno završilo nara- dno-obrambni program?

Nihče ne ve, kako se bo kon- čala sedanja vojna.

Nekaj pa želim, in menda nisem sam naveden s to željo: — Da bi sprejela že vsaj Ita- lija zasluženo plačilo za svoje grde mešatarske kupčije.

Naravnost nemogoče stvari se dogajajo na tem čudnem svetu.

Nedavno so aretirali v Chi- cagu 53 letnega Warrena Odet- ta, ki je, vozeč avtomobil, pre- kršil več prometnih predpi- sov.

— Kje imate drivers licence? — ga je vprašal sodnik.

— Ga nimam, — je odvrnil Odett. — Sem namreč skoro popolnoma slep in dobivam tudi penzijo iz fonda za slep- ce. Že večkrat sem prosil za lajšene, pa mi ga niso hoteli dati. Zatorej vozim brez njega.

V berlinskih časopisih niso nič nenavadnega oglaš take vsebine: —

— Stara sem petindvajset let ter neomadeževane pretek- losti. Ker je izgubila domovina že mnogo sinov, bi rada po- skušala za naraščaj. Seznaniti se želim s krepkim mladeni- čem, članom narodno socijal- istične stranke. Če bo imelo najino razmerje posledice, se bom poročila z njim.

Pregovor, da se "ogjenj pri zadnji hiši ustavi", se bo naj- brž tudi v Hitlerjevem slučaju vresničil.

Doslej mu je šlo vse posreči in je storil natančno tako kot je napovedal. Običajno se ni zmotil niti za teden dni.

Napovedal je tudi zavzetje Angleškega otočja.

Če bi bilo po njegovih raču- nih, bi morala zdaj že nekaj tednov vibrati s strehe Buck- inghamske palače v Londonu nacijska zastava.

To se pa ni zgodilo. Hitler- jevi vojaki, ki so doslej stopi- li na angleška tla, so bili iz- ključno le vojni jetniki.

Po obsegu zavojevanj se v novem veku Hitler prav lahko z Napoleonom primerja.

Toda Napoleon je doživel svoj štrbunk, in tudi Hitler ga bo doživel prej kot se mu zdi.

Po Hitlerjem padcu se bo globoko odahnil ves svet.

Najbolj globoko pa nemški narod.

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči Vam in Vašim Otrokom

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki . . . Posluje že 47. leto

Članstvo 37,000 Premoženje \$4,500,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 122.55%

Če hočeš dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, po- šteni in nadsolventni podporni organizaciji, KRANJSKO-SLOVEN- SKI KATOLIŠKI JEDNOTI, kjer se lahko zavaruješ za smrtnine, razne poškodbe, operacije, proti boleznim in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta: otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate se- danje dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če se nisi član ali članica te mogoče in bogate katoliške podporne organizacije, po- trudi se in pristopi takoj.

Za pojasnila o zavarovalnici in za vse druge podrobnosti se obrni na uradnike in uradnice krajevnih društev K. S. K. Jednote, ali pa na:

GLAVNI URAD

351-353 No. Chicago Street, Joliet, Illinois

NAZNANILO in ZAHVALA

V globoki žalosti naznanjam svojim sorodnikom, prijateljem in znancem, da je preminul moj ljubljeni soprog in oče

John Gams

Umrl je za nadubo 14. avgusta, 1940. Pokopan je bil na St. Ma- ry's pokopališču v Warren, Ohio. — Rojen je bil v Iski Lokl pri Ljubljani 17. aprila, 1872.

Prav lepo se zavraščeno vsem, ki so ga obiskovali ob času bo- lezni, so ga prišli krogiti na mrtvaški oder in so ga spremlili na nje- govi zadnji poti.

Ti pa, dragi soprog in oče, počivaj v miru in večna luč naj ti svetli! Naj ti bo lahka ameriška zemlja! Ostal nam boš v vednem spominu. Tam nad oblaki prosil za nas, da se zopet vidimo nad zve- zdami.

Zalujoči ostali:

MARY GAMS, soproga.

JOHN in FRANK GAMS, siova; ANGELA, poročena HORVAT, ANA, poročena JUSTIN; JULIA, poročena ALBERT, ROSE in CATHERINE GAMS, hčere;

in sedem vnukov in vnukinj. In sedem vnukov in vnukinj. In sedem vnukov in vnukinj. In sedem vnukov in vnukinj.

Warren, Ohio, 25. avgusta, 1940.

Gozdarjev sin

Spisal: FR. S. FINŽGAR.

11

Od kar je izgubil Janez svojega tovariša, je bilo njegovo stanje še žalostnejše. Poc Hanza je vedel za vse kot in votline, za vsa vana skrivališča in pastirske kočice, zato jima ni bilo težko prikrivati se zasledujočim lovcem. Tudi znanec je imel dovolj, kateri so mu nanosili potrebnega živeža in strelišča, da jima ni trebalo trpeti lakote. Toda sedaj je bil sam, brez tovarišev, brez prijateljev, daleč od doma. Ko je preučišljal svojo nesrečo, spomnil se je materinih solz, katere je tolikokrat točila zanj, ker ji bil poslušen. O, ko bi jo bil ubogal, kako srečen bi bil lahko.

Zima je neusmiljeno pritiskala. Kar je imel Janez bratna, mu je pošlo. Meso divjačine se mu je priskutilo. Prezibal je po brlogih; še ognja si ni upal povsodi zakuriti. Bal se je, da ga ne izda dim. Do koč si niti upal ni. Izdal bi se sledjo in lovec bi bili naglo za njim. Janezu je pričelo mrzeti življenje. Kaj naj stori? Živeža nič, strelivo pojde prav kmalu, komaj za par strelcev je še bilo smodnika v rožnici. Napotil bi se sam v Ljubno in se prijavil gosposki. Milejšje bi ga sodili in biritičem bi prestregel nagrado. Ali ta misel se mu je zdela preveč poniževalna, da bi prilezel v mesto kot seštradan volk — ne —raje zmuznem!

Celo dolgo noč je tičal v listju na pogradu zapuščene ozljanske bajte. Mrz ga je preletal. Majhen ogenj je gorel na ognjišču. Lahko bi zakuril, da bi se pošteno grel, toda ni upal. Skasji špranje bi se svetilo, dim bi se dvigal visoko — lakomnih ljudi je dosti — hitro bi ga kdo ovadil.

Počasi so se pazile ure, oči ni mogel zatisniti. Pasje življenje! Kdo je tega kriv? Oče? Mati? Moral si je odgovoriti, da ne. Sam si kriv, Janez, sam! Tvoja trma, neubogljivost. — Sam — sam — je žvižgala sapa skozi špranje in po gozdu je odmevalo v čudnih zvokih hreščečega drevja.

Torej sam. — In vendar bi doma lahko kaj storili zame Zakaj ni nikogar blizu? Drvarji so gotovo že zanesli vest na Kranjsko, kakor se godi Gozdarjevemu Janezu. In nikogar ni! Torej — vse me je zapustilo — vse, oče, mati — Ha, najbolje je, da bi sam zaslužil nagrado petdesetih goldinarjev! Zadnjo kroglo sebi v glavo! Hahaha!

Zakrohotal se je divje, obupno. Zona ga je spreletela, da se je dvignil iz listja in dolgo prisluškoval vihrji, ki je žvižgala v vrhovih smrek. Vsaka veja, ki se je odvrnila in počila, ga je preplašila, da je zagomazelo od mozga.

Ule polagoma se je umiril in se zakopal vnovič v listje. Premišljal je, ali res ni nikogar, da bi mu pomagal. Tedaj mu zasije sredi grozne duševne teme rešilni angelj njegov — spomni se namreč Rezičke.

Tako je mislil in upal. Takoj drugi večer se je odpravil proti Miheljnovi gostilni. Utrudilna pot, velik glad sta ga prisilila, da se je večkrat naslonil ob drevo ter si obrisal s čela potne kaplje.

Dospel je v dolino, truden in izmučen opolnoči. Smrtna tišina je vladala krog in krog. Niti zvosti čuval, velik kodrast pes, ki je sicer vedno lajal ponoči, se ni ganil.

Janez gre tiho v drvarnico, prinese lestvo ter jo postavi pod Rezikino okno. Potem se ozre še enkrat naokrog in ko se ni ničesar ganilo, stopi lahko do okna, kjer varno poteka enkrat, dvakrat, ter pokliče: "Rezička!" Iz sobe začuje bolesten vzdih: "O, moj Bog!" Okno se tiho odpre in Rezička mu prosi se veli s trepetajočim glasom: "Beži, nesrečnej, če ne, te čemo! Lovec te nocoj pričakujejo. — Beži. — Beži! Moj Bog!"

Več ni upala govoriti, le z roko je zamahnila, potem pa izginila v temi. Janez je oblonil osupel ob oknu.

Predno se je zavedel, kaj da mu je pravzaprav velela, prihrve iz zakotja lovec in divje hite nad lestvo, katero z vso silo izpodbijejo, in Janez pade na mrzlo zemljo. Lovec planejo nanj kakor divji volkovi nad zašlo ovco. Čeprav je Janez skušal otresti se nasprotnikov ter je marsikateri dobil udarec z njegovo težko pestjo na lice, zmogli so ga vendar in zvezanega tirali v hišo.

Tu so ga posadili za vrata, zaničljivo in škodoželjno se mu smejali ter popivali od ranega jutra. Janez se je naslonil na steno, ugriznil se v ustnice in — molčal.

Med surovo družbo je bil tudi Hiršov Pavle, ki je posebno pikal in zbadał Janeza. Ravno njegova navzočnost je raztolmačila Janezu, kako je prišlo, da so ga vjeli.

Pavle je namreč dobro vedel, da mora Janez k ljudem, če se hoče preživeti v toliki zimi. Ker pa kot tujec drugje ni mogel iskati pomoči, kakor pri Miheljnu, sklepal je iz tega, da bi ga ondi najbrže vjeli. Zavriskal je radosti, ko se je domislil, da je napočil dan, da se kruto osveti nad Janezom zaradi Rezičke. Hitro se je napravil in šel v Ljubno po lovec in biritiče. Razodel jim je načrt. Bili so zadovoljni in štirje so takoj odšli na lov. Nastanili so se pri Miheljnu, podnevi dremali na peči, ponoči pa stražili skriti ob skednju in stelniku.

Samo dva dni so čakali in posrečilo se jim je, da so zasili svoj plen.

Ker se je krčmar Mihelj zelo počasi obračal ter kazal kaj mračno lice, zahtevali so od lahkonoge točajke Rezičke, da bi jim stregla. Ko jo je šel Mihelj klicati, rekla je, da ne more, da je bolna. Mihelj je ni dalje silil. Še rad je videl, da je imel izgovor, da so se lovec prej odpravili. In zares! Kako bi pač mogla zreti Janeza zvezanega in bi mu ne smela pomoči! Kako bi prenašala surove šale in grde kletvine pijanih neotesancev! Položila je vročo glavo na belo vzglavje, katero sta porosili bridki solzi iz ljubezni potočeni po lepem licu. Ko se je gospodar vrnil in povedal gostom, da je Rezička bolna, tedaj je ježno zarenčal Pavle:

Seve, če je treba poštenim ljudem streči, je bolna. Če bi bilo pa s tem prokletim potepuhom vasovati, bi bila pa zdrava!"

To je bilo pa Mihelju že preveč. Poznal je predobro poštenost svoje hčere, katero je tako zelo ljubil, saj mu je bila popolen odsev prerano umrle blage žene, katere je zasidila zgodaj v hčerino srce duševnih vrlin, ki so zbog mnogoterega trnja in raznih nevarnosti razevitla čudo krasno v duši preproste mladence. Prepričan je bil, da ni nikdar vsovala in da je tudi sedaj le sila prignala Janeza pod njeno okno. Zato je ježno topotnil z nogo ob tla ter se potegnil za njeno poštenje:

(Nadaljevanje prihodnjic.)

DARILNE POŠILJATVE v JUGOSLAVIJO in ITALIJO

100 DIN.	— — —	\$ 2.25
200 DIN.	— — —	\$ 4.20
300 DIN.	— — —	\$ 6. —
500 DIN.	— — —	\$ 9.75
1000 DIN.	— — —	\$ 19. —
2000 DIN.	— — —	\$ 37. —

V DINARJIH

V LIRA H

100 LIR	— — —	\$ 3.80
200 LIR	— — —	\$ 7.60
300 LIR	— — —	\$ 11.40
500 LIR	— — —	\$ 19.00
1000 LIR	— — —	\$ 38.00
2000 LIR	— — —	\$ 76.00

Ker zaradi položaja v Evropi parniki nereditno vozijo, tudi za izplačila denarnih pošiljatev vzame več časa. Zato pa onim, ki žele, da je denar naglo izplačan, priporočamo, da ga pošljejo po CABLE ORDER, za kar je treba posebej plačati \$1. —.

Vred razmer v Evropi ni mogoče v Jugoslavijo in Italijo nakazati denarja v DOLARJIH, temveč samo v dinarjih oz. lirah. Isto velja tudi za vse druge evropske države.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
: : POTNIŠKI ODDELEK : :
216 West 18th Street. New York

Odgovornost za poraz

Švicarski list "Journal de Geneve" z dne 6. avgusta piše: Francoske oblasti, ki pripravljajo velik proces proti vseni, ki so odgovorni za francoski poraz, so odredile, da se prepelje George Mandel v vojaški zapor v Rion. Istočasno so bili poklicani kot prič Daladier, Leon Blum, Paul Reynaud in general Gamelin. Nobena od teh osebnosti se ne bo smatrala za jetnika, dokler ne bo vohovno sodišče zaslišalo priče in dobilo podlage za obtožbo, torej šele dva ali tri tedne po začetku procesa.

Pravosodni minister je izjavil, da bo trajal proces verjetno tri mesece. Medtem, ko bo pravosodni minister določil vrhovno sodišče, bo vlada objavila imena bivših parlamentarcev, ministrov, generalov in diplomatov, za katere naj vrhovno sodišče ugotovi, odgovornost za vojno napoved in za vodstvo vojne. Vrhovno sodišče bo za vsak primer določilo preiskovalnega sodnika, ki bo zaslišal priče. Predvidevajo, da bo trajalo zasliševanje prič najmanj dva tedna, lahko pa tudi tri ali štiri. Vsak preiskovalni sodnik bo izdelal referat za vrhovno sodišče, ki bo sestavilo obtožnico. V drugem delu procesa bo lahko vsak obtoženec navedel svojo ohrambo in pripeljal svoje priče.

Zelo verjetno je, kakor razlagajo v Vichyju, da bodo zaslišani Herriot, Janneny, Vuillemin, major Fonk in večje število generalov, navadnih vojakov in industrijalcev, preden se bo točno ugotovila odgovornost za vojno. Zaslišani bodo predvsem lastniki onih tovarn, v katerih so gradili letala, tanke in orožje.

Lebrun, ki je imel kot predsednik republike zelo velik vpliv na razvoj dogodkov pred vojno, saj je on izbral ministrske predsednike, bo mogoče tudi zaslišan kot prič. Toda v tem pogledu še ni padla odločitev.

Vsekako ne bo prišla pred sodišče ena najbolj informiranih prič, to je general de Gaulle, ki je bil v odsotnosti obsojen na smrt in ki sedaj živi na Angleskem. On je bil prvi, ki je opominjal, da nemška armada visoko nadkriljuje francosko armado. On je bil tudi tisti, ki je zamen predlagal pred petimi leti, naj francoska armada osnuje osem motoriziranih divizij. On je že takrat napovedal, da ima Nemčija že štiri ustanovljene, štiri pa so še v načrtu.

Reynaud je zelo zaposlen s pripravi na obrambo v ta namen je imel že več sestankov. Te dni je bil v Lyonu, kjer je imel daljši razgovor s Herriotom, ki je po padu parlamenta postal zopet župan tega mesta. Reynaud uživa več svobode kakor Daladier, ki je pravzaprav zadržan v nekem hotelu v Marseillu.

Vrhovno sodišče bo tudi preiskalo, v koliki meri je bila odgovorna za francosko vojno napoved Velika Britanija in kakšno vlogo je imel britanski vpliv na vojevanje francoskih armad. Zlasti pa poskušajo dognati vlogo Anglije od poslednjega Mussolinijevega poskusa rešiti mir.

Kratka Dnevna Zgodba

Škrat nepridiprav in medved

Nekoč zdavnaj je stal ob cesti, ki je držala v široki svet, star ml. V tem miru je živel debelušni mlinar čisto sam. Marljivo je delal od zore do mraka, zvečer pa je prostor, v katerem je mlél žito, skrbno zaklenil in odšel k počitku v svojo sobico. Preden je zaspal, si je z bombazem zamašil ušesa, da ne bi slišal strašnega hrusa, ki je v trusea, ki je vsako noč odmeval iz mlina. V njegovem mlinu je namreč strašilo. Najljubši gozdni škrat Nepridiprav je ponoči uganjal v njem svoje norčije; tekal je po mlinškem prostoru sem in tja, prekuceval se je po tleh, premetaval je vreče z žitom, vmes pa prepeval, žvižgal in vriskal, da je šlo skozi ušesa. Zastonj si je ubogi mlinar belil glavo, kako bi nočnega strahu iz svojega mlina pregnal.

Nekoč dne proti večeru je potikal na mlinarjeve duri bradat mož, ki je na vrvi gnal velikega medveda. Bil je popoln komedijant, ki je romal od vasi do vasi in se preživljal s tem, da je radovednežem razkazoval kosmatinecove umetnosti. Njegov spremljevalec medved je namreč znal inenitno plesati po zadnjih nogah.

Mlinar je odprl duri in se je nenaklo začudil, ko je zagledal nenavadna gosta pred seboj. "Pozno je že, dalje ne moreva, bodite tako dobri in prenočite naju," je prosil bradac.

Mlinar je odkimal z glavo in rekel: "Prav rad bi vama ustregel, če bi bilo v moji moči. Pa ni. Vsem mlinu nimam prostora, kjer bi vama mogel pripraviti ležišče."

Bradac pa se ni dal odgnati. "Eh, saj nisva izbirična," je rekel. "Jaz bom kar zadovoljen, če smem ležati na goli klopi ob peči, za medveda bi pa morda našli malo prostora v delavnici. Saj je čez noč gotovo prazna."

"Klop ob peči vam lahko odstopim," je odgovoril mlinar, "a z medvedom res ne vem, kaj bi in kako. Če se ne veste, vam povzam zdaj: v moji delavnici straši. Doslej niti eno živo bitje še ni moglo prebiti v njej cele noči."

"Če ni nič drugega, potem bodite brez skrbi," mu je pripovedoval bradac. "Moj medved se strahov ne boji."

Mlinar je skomignil z ramo in rekel:

"Če je vama prav, potem je tudi meni. Pa naj medved prenoči v delavnici. A ne pozabite, da sem vas svaril."

To rekoč, je pozna gosta povabil v mlin in jima odkazal ležišče, kakor je bilo dogovorjeno. Bradac je medveda privezal k lesenemu stebri v mlinarjevi delavnici. Sam pa se je zleknil po trdi klopi v izbi in kmalu sladko zaspal.

Sredi noči je v delavnici, kjer je prenočeval medved, začelo strašno ropotati in eviliti. Kosmatinec se je skobal na noge, grozeče pogledal okoli sebe in ježno zarenčal. Zagledal je pred seboj majhnega škrate in takoj uganil v svoji debeli butici, da je povzročitelj nočnega nemiru ta nepridiprav. Zakadil se je proti njemu, da bi ga ujel in mu pošteno pretil kosti. A škrate je bil urnejši od njega. Odskočil je na bližnjo lestvico in se pogljal navzgor. Medved pa ga je vendarle še dosegel s svojo šapo in mu raztrgal zelene hlače.

Škrat je zajakal in se skril za vrečami, ki so bile polne žita. Medved je hotel odtacati za njim in ga poiskati, ker pa je bil privezan k stebri, se je

moral zadovoljiti s tem, da mu je od daleč kazal zobe in ježno renčal nad njim.

Ko je zjutraj mlinar vstal in stopil v delavnico, se ni mogel dovolj načuditi, ko je zagledal medveda živega in zdravega pred seboj. Ta je pa tičel si je mislil in začel za božjo voljo prositi bradaca, naj ostane z medvedom kot gost pod njegovo streho še nekaj noči.

Bradac je bil zadovoljen. Ostal je in dobro se mu je godilo. Mlinar je bil radodaren mož in mu je postregel z najboljšim, kar je premogla njegova hramba. Pa tudi za medveda je po krblu. da mu ni bilo treba požirati samih slin.

Drugo noč se je mlinarjevi delavnici zgodilo skoraj za las tako kot prvo noč. Priskakljaj je škrate in začel uganjati svoje vragolije. Poskakoval je okoli medveda, pačil se mu je pod nos, kazal mu je jezik in zraven evilit in piskal kot obse-den. A ves njegov trud je bil zastonj medveda ni mogel prepoditi iz delavnice. Ko se je kosmatinec naveličal vseh škratev in norčavosti, je spet zamahnil s težko šapo po njem in mu raztrgal rdeči suknjič. Prav malo je manjkalo, da mu ni posnel tudi kože s hrbita.

Tretjo noč se je škrate spet prikazal, a tokrat se mu je godilo še slabše kot v prejšnjih dveh nočeh. Razkačeni medved ga je s šapo tako nemilo dregnil v nos, da se mu je ulila kri in je tulec zbežal iz mlina.

Četrto noč škrate ni bilo več — in mlinar se je oddahnil. V nekovi delavnici je poslej vladal blažen mir. Nihče ni več rogovilil po njej in mu razpaval žita po tleh. Ves zadovoljen je mlinar globoko segel v svoj možniček in naštel bradacu na dlan bogato nagrado, da ga je s svojim medvedom rešil nočnega strahu. Bradac se je zahvalil za denar in jo židane volje mahnil s svojim kosmatinecem dalje.

Minilo je leto dni. Ko je nekega večera mlinar spet sedel v svoji izbi za mizo in prebiral časopis, so kar na lepem zaslišala vrata v tečajih. Skoz odprtino je previdno pomolil drobno glavo sam škrate Nepridiprav in zapiskal skozi nos.

"Hej, hej, mojster mlinar, ali tista tvoja velika črna mačka še živi?"

Mlinar je takoj uganil, da ima škrate v mislih komedijantovega medveda in zvito je odgovoril: "Seveda še živi! Zdrava je kot riba in komaj sedem mesecev je od tega, kar je dobila sedem mladičev, prav tako velikih in močnih, kakor je ona sama."

Škratu Nepridipravu so se ob teh besedah kar hlačke stresle in ves v strahu je zakričal: "Hu, potem me pa nikoli več ne bo!"

To rekoč, je izginil in debelušni mojster mlinar je imel poslej za vse večne čase mir pred njim.

daču na dlan bogato nagrado, da ga je s svojim medvedom rešil nočnega strahu. Bradac se je zahvalil za denar in jo židane volje mahnil s svojim kosmatinecem dalje.

Minilo je leto dni. Ko je nekega večera mlinar spet sedel v svoji izbi za mizo in prebiral časopis, so kar na lepem zaslišala vrata v tečajih. Skoz odprtino je previdno pomolil drobno glavo sam škrate Nepridiprav in zapiskal skozi nos.

"Hej, hej, mojster mlinar, ali tista tvoja velika črna mačka še živi?"

Mlinar je takoj uganil, da ima škrate v mislih komedijantovega medveda in zvito je odgovoril:

"Seveda še živi! Zdrava je kot riba in komaj sedem mesecev je od tega, kar je dobila sedem mladičev, prav tako velikih in močnih, kakor je ona sama."

Škratu Nepridipravu so se ob teh besedah kar hlačke stresle in ves v strahu je zakričal: "Hu, potem me pa nikoli več ne bo!"

To rekoč, je izginil in debelušni mojster mlinar je imel poslej za vse večne čase mir pred njim.

KER JE ISKAL PRAVICO.

V bolnišnico v Ljubljani se je zatekel 74-letni prenužitkar Mihael Pirc z Dolskega ob Savi, ki je bil silno pretepen in je imel hude poškodbe po vsem životu. V bolnišnici, kamor se je Pirc le s težavo privlekel, je pripovedoval, da je postal žrtev gospodarja, od katerega prejema prenužitev. Iskal je pravice, kakor so napisane v pismu, pa ga je gospodar napadel in strahovito obdelal po vsem telesu. Zadeva je prijavljena oblasti.

LEPA KNJIGA je kulturna poslanka; odprimo ji vrata v naše domove, odprimo ji srce ... (Finžgar)

Nove knjige slovenskih pisateljev

L. Mrzel: BOG V TRBOVLJAH

Zbirka pripovedk iz našega največjega premogovnega okrožja — Trbovelj. Knjiga obsega 120 strani, je trdo vezana ter vsebuje 20 originalnih lesorezov Maksima Sedeja.

Cena — \$2. —

ČRNA VOJNA (Spisal D. Ravljen)

Originalno delo enega mlajših slovenskih pisateljev, ki snov svetovne vojne vsem novi obliki spretno obdeluje. — Trdo vezano, 120 strani.

Cena — 75c

D. Ravljen:

ZGODBE BREZ GROZE

Knjiga vsebuje petnajst krajših povesti iz našega domačega življenja. — 125 strani, trdo vezano.

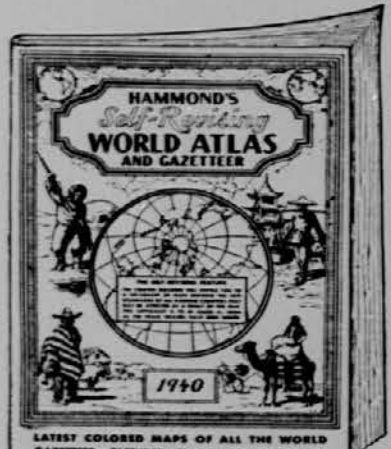
Cena — 75c

Naročite pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISH. CO.
216 WEST 18th STREET NEW YORK CITY

IMATE ŽE TA PRIROČNI ATLAS?

V teh kritičnih časih je vsakemu čitatelju dnevnih vesti potreben ta priročni ATLAS, ki ga posilimo našim naročnikom po najnižji ceni. — Naročite ga še danes!

Velikost 9 1/2 x 14 1/2 inčev
48 velikih strani;
32 barvnih zemljevidov tujih držav in 9 zemljevidov Zdr. držav in zastav vodilnih držav;
45 svetovnih slik popolnoma označenih;
Zanimivi svetovni dogodki.
Najnovejši zemljevid kaže cel svet in tudi:
RAZDELITEV POLJSKE MEJE
NEMČILO IN RUSIJO
ITALIJANSKO OSVOJITEV ALBANIJE
PRIKLJUČITEV ČEHOSLOVAŠKE K NEMČILO
NOVA FINSKO-RUSKA MEJA

Cena 25 centov
Posiljite svoto v znakah po 3 oz. po 2 centa.

Posebnost:

HAMMONDOV ZEMLJEVID, KI SAM SEBE POPRAVLJA
KUPON, ki ga dobite z atlasom in ko ga izpolnite in posiljete k izdajatelju zemljevida, vam daje pravico, da dobite dodatne zemljevide z novimi mejami vojskujočih se držav, kakor bodo premenjene po sedanji vojni.

Naročite Atlas pri:
"GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.